

Sammanställning av hur regeringens höstproposition påverkar Svensk Form.

UTGIFTSOMRÅDE 17. Kultur, medier, trossamfund och fritid.

3. Utgiftsområde 17

Vidgat uppdrag för Arkitekturmuseet.

Rådet för arkitektur, form och design (Ku 2004:02) har på regeringens uppdrag utrett hur en befintlig myndighet eller institution kan främja och förmedla kunskap om hur en ökad kvalitet inom arkitektur, form och design kan bidra till samhällsutvecklingen (dir. 2007:154). Uppdraget redovisades i mars 2008 och rapporten har remissbehandlats. Förslaget från Rådet för arkitektur, form och design: Rådets förslag innebär att Arkitekturmuseet får ett vidgat uppdrag som omfattar hela formområdet och att museet också ska överta det uppdrag som i dag ligger på Svensk Form att driva en mötesplats för form och design. Det statliga bidrag som i dag går till Svensk Form för mötesplatsuppdraget ska då föras till Arkitekturmuseets anslag. Vidare föreslår rådet att Arkitekturmuseet övertar Boverkets uppgift att administrera och fördela stödet till icke-statliga kulturlokaler. Rådet föreslår i ett nästa steg att Arkitekturmuseet ska inleda ett nära samarbete med Statens konstråd, Nationalmuseum, Svensk Form, Stiftelsen Svensk industridesign (SVID), Röhsska museet och Boverket. Ett av förslagen från rådet är att Arkitekturmuseets arkiv förs över till en annan arkivhållare för att frigöra lokaler och ekonomiska resurser till den nya verksamheten.

Remissinstansernas synpunkter: Flertalet remissinstanser är positiva till att Arkitekturmuseet får ett vidgat uppdrag att driva frågor om arkitektur, formgivning och design. Ett antal remissinstanser menar dock att en sådan breddning av verksamheten kan innebära att museets utrymme att arbeta specifikt med arkitektur- och stadsmiljöfrågor minskar. En övervägande andel av remissinstanserna är också negativa till att Arkitekturmuseets arkiv överförs till en annan arkivhållare. Många remissinstanser påpekar att ett så omfattande uppdrag som föreslås i rapporten kräver ett betydande resurstillskott. Den samarbetsmodell som föreslås får stöd från flera remissinstanser, men många menar att det krävs en fördjupad analys av hur den organisatoriska uppbyggnaden ska se ut.

Regeringens bedömning: Arkitekturmuseet har en viktig roll i att bevara och förmedla vårt arkitektoniska kulturarv. Regeringen anser att den uppgiften bör kvarstå hos museet och anser i likhet med flertalet remissinstanser att museets arkiv och samlingar därför fortsatt bör hanteras inom myndighetens ram. Samtidigt har arkitektur, formgivning och design många gemensamma beröringspunkter. Regeringen anser därför att det finns stora fördelar med att det finns en institution som kan ta ett gemensamt grepp på frågor som rör gestaltningen av den gemensamma miljön, både vad gäller byggnader och föremål. Regeringen avser att lämna ett särskilt uppdrag till Arkitekturmuseet att föreslå hur en sådan breddad verksamhet bör utformas. Vidare avser regeringen att ge ett uppdrag till museet att i samråd med andra berörda myndigheter och organisationer utveckla samverkan kring arkitektur-, formgivnings- och stadsmiljöfrågor. I detta sammanhang bör bl.a. ett regionalt perspektiv beaktas.

Regeringen beräknar att Arkitekturmuseet från och med 2009 tillförs ytterligare resurser motsvarande det belopp som idag är avsatt till Rådet för arkitektur, form och design. Vidare bör Arkitekturmuseet från och med 2010 överta det uppdrag om en mötesplats för form och design som idag ligger hos Föreningen Svensk Form samt från och med detta år tillföras de medel som är avsatta för uppdraget. Svensk Form och Arkitekturmuseet har mot bakgrund av rådets rapport uttryckt ambitionen att finna former för ett närmare samarbete.

Regeringen kommer under hösten att besluta om kommittédirektiv till en fördjupad prövning av Boverkets verksamhet. Regeringen anser att det finns skäl att avvakta resultatet av kommitténs arbete innan det görs någon förändring i förvaltningen av bidraget till icke-statliga kulturlokaler.

Satsning på kulturella och kreativa näringar

Under våren 2008 har flera kulturmyndigheter, Nutek, Institutet för tillväxtpolitiska studier, (ITPS) och ett fristående konsultföretag i olika rapporter visat på behovet av samordnade insatser för att utveckla områdets betydelse och potential för tillväxt både inom kulturområdet och inom näringslivet.

Två seminarier har hittills hållits och ett tredje seminarium genomförs i september 2008, med kulturministern och näringsministern som värdar. Vid dessa seminarier har deltagare från kultur- respektive näringslivsområdet diskuterat hur samverkan mellan kultur och näringsliv kan främjas för att utveckla entreprenörskap, företagande och ett innovativt näringsliv. Som en fortsättning på den fördjupade samverkan mellan näringspolitiken, den regionala tillväxtpolitiken och kulturpolitiken avser regeringen genomföra insatser för att främja tillväxten i kulturella och

kreativa näringar. Det finns ett behov av aktörer som kan fungera som brobyggare och mellanhänder för att stimulera kreativa och innovativa processer i näringslivet likväl som för att öka entreprenörskap, innovation och företagande inom kultursektorn. Regeringen avser att ta fram en handlingsplan i syfte att skapa en ram för arbetet med kulturella och kreativa näringar, som exempelvis kan inkludera att främja entreprenörskap inom den kulturella sektorn.

7.3 Mål

Riksdagen har förutom målen för en nationell kulturpolitik (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129, se avsnitt 4.3) antagit mål för statens arbete med arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225). Målen är:

- Arkitektur, formgivning och design ska ges goda förutsättningar för sin utveckling.
- Kvalitet och skönhetsaspekter ska inte underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden.
- Kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöer ska tas till vara och förstärkas.
- Intresset för hög kvalitet inom arkitektur, formgivning, design och offentlig miljö ska stärkas och breddas.
- Offentligt och offentligt understött byggande, inredande och upphandlande ska på ett föredömligt sätt behandla kvalitetsfrågor.
- Svensk arkitektur, formgivning och design ska utvecklas i ett fruktbart internationellt samarbete.

7.4 Resultatredovisning

Arkitektur, form och design

Resultat

Rådet för arkitektur, form och design gav i oktober 2007 ut rapporten Arkitektur, form och design i Europa – en lägesrapport om politik och praktik i åtta europeiska länder. Vidare har rådet utgivit Den omätbara kvaliteten, en antologi om synen på kvalitetsbegreppet inom arbete, forskning och konstnärlig verksamhet. En konferens har också hållits om den fysiska miljön i skolorna. Rådet för arkitektur, form och design gavs genom ett tilläggsdirektiv den 22 november 2007 i uppdrag att lämna förslag till hur en befintlig myndighet eller institution i en permanent form kan främja och förmedla kunskap om hur en ökad kvalitet inom arkitektur, form och design kan bidra till samhällsutvecklingen. Se vidare avsnitt 3.2.2.

Föreningen Svensk Form har ett nationellt uppdrag att driva en mötesplats för form och design. Under 2007 hade verksamheten ett fokus på frågor om hållbar utveckling. Under året har föreningen bedrivit en omfattande programverksamhet i lokalerna på Skeppsholmen i Stockholm och i de elva regionalföreningarnas regi. Svensk Form initierade 2007 ett nätverk med ett tiotal svenska designorganisationer, som fick namnet SDS – Svenskt Designsamarbete.

Analys och slutsatser

Svensk design och svenska designers möter ett starkt gensvar och intresse från omvärlden och Sverige har en god potential för en fortsatt stark utveckling på området. De statliga insatserna på området form och design bidrar till att främja, stärka och utveckla intresset för området. De statliga insatserna har bidragit till att öka medvetenheten om de arkitektoniska värdenas betydelse. Arkitekturfrågor har i ökande grad lyfts fram i samhällsdebatten, när det gäller t.ex. integration, hållbar samhällsutveckling och tillväxt. Den tvärsektoriella aspekten på arkitekturfrågorna är mycket viktig.

11. Museer och utställningar

Regeringen beräknar att Arkitekturmuseet fr.o.m. 2009 tillförs 3 miljoner kronor för det vidgade uppdraget som omfattar hela formområdet. Vidare beräknar regeringen tillföra ytterligare 6 miljoner kronor fr.o.m. 2010 då Arkitekturmuseet föreslås ta över uppdraget om en mötesplats för form och design från Föreningen Svensk Form.

För en satsning på fria museer som vårdar och visar kulturarvet beräknar regeringen tillföra totalt 40 miljoner kronor varav 28 miljoner kronor fördelas mellan de centrala museer som är myndigheter. Av tillskottet sker särskilda prioriteringar enligt följande:

Regeringen beräknar att Arkitekturmuseet fr.o.m. 2009 tillförs 3 miljoner kronor för det vidgade uppdraget som omfattar hela formområdet. Vidare beräknar regeringen tillföra ytterligare 6 miljoner kronor fr.o.m. 2010 då Arkitekturmuseet föreslås ta över uppdraget om en mötesplats för form och design från Föreningen Svensk Form.

Regeringen beräknar att 2 miljoner kronor av bidraget till Föreningen Svensk Form omprioriteras till Arkitekturmuseet fr.o.m. 2009. Vidare beräknar regeringen att bidraget till Svensk Form minskas med ytterligare 4 miljoner kronor 2010 då uppdraget om en mötesplats för form och design förs över till Arkitekturmuseet.

I budgeten för 2009 föreslås Svensk Form tilldelas 6,5 miljoner kr. (8,3 miljoner 2008).

/Svensk Form 2008-09-22